

北京大学东方语言文学系教材

缅甸语
基础教程
II

အခြေခံ
မြန်မာစာဖတ်စာ

汪大年 韩德英 姜永仁 计莲芳 编著

北京大学出版社

缅甸语基础教程

အခြေခံ မြန်မာ ဖတ်စာ

汪大年 韩德英 编著
姜永仁 计莲芳

北京大学出版社

缅甸语基础教程 (Ⅱ)

汪大年 韩德英 编著
姜永仁 计莲芳

*

北京大学出版社出版

(北京大学校内)

北京大学印刷厂印刷

新华书店北京发行所发行 各地新华书店经售

*

850×1156毫米 32开本 7.75印张 170千字

1990年3月第一版 1991年5月第二次印刷

印数: 501—2500册

ISBN7—301—01204—7/H·126

定价: 2.25元

မာတိကာ

သင်ခန်းစာ ၁	အချိန်ကိုလေးစားပါ	1
သင်ခန်းစာ ၂	စာတိုက်မှာ	18
သင်ခန်းစာ ၃	မိတ်ဆွေအိမ်ကိုအလည်သွားခြင်း	33
သင်ခန်းစာ ၄	စာကြည့်တိုက်	46
သင်ခန်းစာ ၅	ဝိကင်း တက္ကသိုလ်	59
သင်ခန်းစာ ၆	မြန်မာပြည်ရသီဥတု	74
သင်ခန်းစာ ၇	ဗမာ့ရေးရာသံကောင်းစရာ	87
သင်ခန်းစာ ၈	မိဘအိမ်ကိုပေးတစ်စောင်	103
သင်ခန်းစာ ၉	တနင်္ဂနွေနေ့	119
သင်ခန်းစာ ၁၀	တယ်လီဖုန်းအင်္ဂါခြင်း	133
သင်ခန်းစာ ၁၁	ကျန်းမာရေးမှူး	149
သင်ခန်းစာ ၁၂	မြန်မာနိုင်ငံ	163
သင်ခန်းစာ ၁၃	သားတစ်ယောက်ကိုသမ္မင်သည်	180
သင်ခန်းစာ ၁၄	မြန်မာ့ချစ်ကြည်ရေးအဖွဲ့အား ဝိကင်းဋ္ဌဂုဏ်ပြုစာတည်ခင်း	194
သင်ခန်းစာ ၁၅	စည်းလုံးခြင်းအကျိုး	210

က။ ။ ဟေ့-ချာတိတ်ဆိုင် - ထ - ထ။

ခ။ ။ ဟင်း - ဘယ်နှစ်နာရီအိုး ပီလဲ။

က။ ။ ခြောက်နာရီအိုး ဘို့ငါး မိနစ်ဘဲလို့ တော့တယ်။

ခ။ ။ ဟာ - စောပါသေးတယ်။

က။ ။ မစောတော့ဘူး။

ခ။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။

က။ ။ ဒီနေ့ကျ နေ့စဉ်အား လုံး ပြုစွဲသွား ဖြစ်ကြမယ်။ မင်း လိုက်
မယ် မဟုတ်လား။

ခ။ ။ လိုက်မှာ ပေါ့။

က။ ။ ဒါဖြင့်၊ အခုဘဲ။ မြန်မြန်သွား တိုက်၊ မျက်နှာသစ်၊ ခြောက်
နာရီအိုး ခင်အား လုံး အဆင်သင့်လုပ်လိုက်၊ ကား မှတ်တိုင်
မှာသွား စုရမယ်။

ခ။ ။ ပြုစွဲသွား ဖြစ်တော့ဘဲ၊ အရေး ကြီး တဲ့ကိစ္စလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။
နဲနဲ နောက်ကျယ်လဲကိစ္စမရှိဘူး။

က။ ။ မဟုတ်ဘူး လေ။ ချိန်း ဘား ဘာက ခြောက်နာရီမတ်မှာ
လူစုရမယ်။ ထရော်လီဘတ်စ်နဲ့သွား ဖြစ်မယ်။ အချိန်မီမသွား
ယင်ဘယ် ကောင်း မလဲ။

ခ။ ။ အေး၊ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါဖြင့်ကျ နေ့စဉ်အခုဘဲမယ်။

က။ ။ ခြောက်နာရီ တောင့်အိုး နေပြီ။ မြန်မြန်လုပ်ရမယ် နော်။

ခ။ ။ စိတ်ချပါ။ ငါး မိနစ်အတွင်း အပြီး လုပ်လိုက်မယ်။

က။ ။ အင်း ၊ ပြီး ပြီလား ။ ကောင်း ပါတယ်။ လေး မိနစ်ကြာ
တယ်။

ခ။ ။ ဟုတ်တော့ ပေါ့။ ကျနော်က အချိန်ကို လေး စား တဲ့လို့ပါ။ ကဲ-သွား
ကြရအောင်။ ၁၀ မိနစ်ကြာလမ်း လျှောက်ရအုံး မယ်။

က။ ။ ကောင်း ပါပီ။ သွား စို့။

* * * * *

တစ်နေ့တာ

ဣန္ဒာတော်နှိုး လာ သော အခါ ခြောက် နာရီထိုး ရန် ၁၀ မိနစ်
သာ လို တော့သည်။ ဆောင်း ရာသီ ဖြစ်၍ မိုး စင် စင် မလင်း
သေး ချေ။ မေ့မိလှ ဖြိုင်က မှုမ နှိုး သေး ပါ။ သူ့ကို ဣန္ဒာတော်နှိုး
လိုက် ရ ပါသည်။ ဣန္ဒာတော် သွား တိုက် ၊ မျက်နှာ သစ် ၊ ကိုယ်လက် သုတ်
သင်ကြသည်။ နံနက် စာမစား မီ အချိန် အနည်း ငယ် ရှိ၍ ဣန္ဒာတော်
တို့က မြန် မာ စာ ဖတ်ကြ ပါသည်။ ရန် နာရီ ခွဲ မှာ ထမင်း စား ရုံ သို့ သွား
ကြ ပါသည်။

အင်္ဂါနေ့ မနက် ပိုင်း ထွင် ဂန် နာရီ မှ ၁၁ နာရီ မိနစ် ၅၀ အထိ
ဣန္ဒာတော် တို့ သင်တန်း တက်ကြ ရ ပါသည်။ ဣန္ဒာတော် အား လုံး အချိန်
ကို လေး စား သူ ဖြစ် ကြ၍ အတန်း ကို နောက်ကျသွား လေ့ မရှိ ပါ။
ကျောင်း မတက် မီ စာ သင်ခန်း သို့ ကျီတင် ရောက်ကြ ပါသည်။

၁၂ နာရီ တိတိ မှ ဣန္ဒာတော် တို့ နေ့လယ် စာ သွား စား ကြသည်။
ထမင်း စား ပြီး လျှင် တစ် နာရီ ကြာ အနား ယူ ချိန် ရ ပါသည်။ နှစ်
နာရီ ကျမှ ကျောင်း တက် ရ ပါသည်။ တနင်္လာ နေ့ နှင့် ကြာ သပတေး
နေ့ ထွင် လေး နာရီ အထိ တက်ကြ ရ ပြီး အင်္ဂါ နေ့ နှင့် သောကြာ နေ့
ထွင် မှု ငါး နာရီ အထိ တက်ကြ ရ ပါသည်။

ညနေတိုင်း တစ်နာရီကြာကျန်း မာရေး လေ့ကျင့်ကြပါသည်။
 ရေချိုး ပြီး မှညစောသွား စား လေ့ရှိကြပါသည်။

ညတွင်မူ ကျောင်း တက်စရာ မရှိပါ။ စာကြည့်တိုက်သို့သွား ပြီး
 စာကျက် လေ့ရှိကြသည်။ သတင်း စာလည်း ဖတ် လေ့ရှိသည်။ ည၁၀နာ
 ရီခွဲမှအခန်း သို့ပြန်ကြသည်။ အခြား သူအား အနှောင့်အယှက်မပေး
 ရန် ဖြေး ညင်း စွာအိပ်ရာဝင်ကြပါသည်။

*** * * * * *

စကား ပုံ

ချက်ဆိုလျှင်နား ခွက်ကမီး ဟောင်း

心有灵犀一点通

လယာခိုက်တိုင်း ဝင် ချွတ်ထိ

ဝေါဟာရ

ချာတိတ် (န) 小孩、小……	ချိန်း (က) 约定、相约
သွား တိုက် (က) 刷牙	သူများ (နစ) 人家
မျက်နှာယစ် (က) 洗脸	လေး စား (က) 尊重
နံနက်စာ (န) 早饭	အဆင်သင့် (ကဝ) 准备好
မီ (က) 赶得上	စိတ်ချ (က) 放心
ကား မှတ်တိုင် (န) 汽车站	လမ်း လျှောက် (က) 走、徒步
ဝူ (က) 集合	အတွင်း (န) 中间、之内
နေ့ဘက်ကျ (က) 迟到、晚	နိုး (က) 醒
ကိစ္စ (န) 事情	မိုး (န) 天
ကိစ္စမရှိ 没关系	စင် စင် လင်း (နဝ) 大亮

ခို: (က) 叫醒

အနည်းငယ် (န) 少量、些许

ဆင်းစားခုံ (န)

食堂、饭厅

သင်တန်းချိန် (န) 课时

သင်တန်းတက် (က) 上课、听课

ပြုတင် (ကဝ) 预先

တိတိ (ဝ) 整整、正

အနားယူ (က) 休息

ခွေးဒီးဒီးကျ (စု) 汗如雨下

ရေချိုး (က) 洗澡

အနှောင့်အယှက် (န) 妨碍

ဖြေးညှင်းစွာ (ကဝ)

轻手轻脚地、轻轻地

အိပ်ချာဝင် (က) 上床睡觉

မိနစ် (န) 分

စက္ကန့် (န) 秒

ခွဲ (န) 一半

တစ်မတ် (န) 一刻、十五分钟

ဘတ်စ်ကတ်စော (န) 篮球

၅၆: ပြချက်

1. 及物动词、不及物动词: 缅语中有一类动词能带直接宾语, 称及物动词。另有一类动词不能带直接宾语, 称之为不及物动词。

例如:

及物动词

ကြို 喜欢

မြင် 看见

ပိုက် 打

不及物动词

ပျံ 飞

နာ 痛

ငို 哭

有些动词既可作不及物动词, 又可作及物动词用。

例如: ရယ် 笑

သူ့ရယ် နေတယ်။ 他正在笑(不及物)。

သူတို့ရယ် နေကြတယ်။ (大家)正在笑他(及物)。

缅甸语中有些及物动词与不及物动词从语音上看有其内在的关系。即有些不及物动词为不送气音，变成送气音即成及物动词。如：

နိုး: 醒(不及物) → နှိုး: 唤醒(及物)

ကျ 落下(不及物) → ချ 使落下(及物)

ကျိုး: 断(不及物) → ချိုး 折断(及物)

2、缅甸语中的时间表示法(二)：钟点表示法。

နာရီ 既表示钟点，也能表示时间长短的“小时”，主要看语言环境或后面的助词。

例如：

တစ်နာရီကြာတာဖတ်သည်။ 看了一个小时书。

တစ်နာရီမှည့်: နာရီအထိတာဖတ်သည်။

从一点一直看书看到三点。

မိနစ် 分、分钟， စက္ကန့် 秒、秒钟。

现将各种时间的表达法列举如下：

8 : 00 (1) ဂွမ်နာရီ 八点

(2) ဂွမ်နာရီတိတိ 八点正

8 : 30 ဂွမ်နာရီခွဲ 八点半

8 : 15 (1) ဂွမ်နာရီအယ်ငါး မိနစ် 八点十五分

(2) ဂွမ်နာရီတစ်မတ် 八点一刻

8 : 45 (1) ဂွမ်နာရီ လေး အယ်ငါး မိနစ် 八点四十五分

(2) ဂွမ်နာရီသုံး မတ် 八点三刻

(1) 表示时间时，用于“离×差×分钟”的句型中。例如：

ကိုး နာရီထိုး ဘို့တစ်မိနစ်တဲလို တေ့တယ်။
九点只差一分钟了。

ငါး နာရီထိုး ဘို့နာရီဝက်ရှိ ယေး တယ်။
离敲五点还差半个小时呢！

(2) 用来表示动作的目的。例如：

စာအုပ်ဝယ်ဘို့မြို့ထဲသွား မယ်။ 到城里去买书。

(到城里去的目的是买书。或为了买书而去城里)

သုမုား အား အနှောက်အယှက်မပေး ရန်အပြင်
သွား စကား ပြောသင့်။
为了不打扰别人，到外面去说话。

ခင်ဗျား ကိုပေး ဘို့ယူလာတာပါ။ 拿来给你的。

(拿来的目的是为了给你)

4. ယေး ၊ တေ့. 说话人对时间，有不同的感情。有时是紧迫感，有时是从容感。为了表示不同的感情，就用不同的语言形式，表示紧迫感时，在动词后加 တေ့; 表示从容感时，在动词后加 ယေး, 同样是8点50分可以用不同的形式表示。例如：

ကိုး နာရီထိုး ဘို့၁၀မိနစ်တဲလို တေ့တယ်။
九点只差10分钟了。(有紧迫感)

ကိုး နာရီထိုး ဘို့၁၀မိနစ်လို ယေး တယ်။
离九点还差10分钟呢。(从容感)

ကျောင်း အောင်ဘို့တစ်နှစ်တဲလို တေ့တယ်။
离毕业只有一年了。

ကျောင်း အောင်ဘို့တစ်နှစ် လော့က်လို ယေး တယ်။

离毕业还有一年左右呢！

5. ဒါဖြင့် 插入语。多用在口语中，表示转折语气。相当于汉语的“那么，……”

ကျနေရင်ဂင်မကြည့်ချင်ဘူး။ 我不想看电影。

ဒါဖြင့်ပြပွဲသွားကြည့်ကြရအောင်။

那么，咱们去看展览吧。

ကျနေရင်ဆပ်ပြာဝယ်ချင်တယ်။

我也想买肥皂。

ဒါဖြင့်၊ လိုက်ခဲ့။ 那你跟我走。

6. အခုဘဲ 习用语，表示“马上，立即”在句子中常用作状语。例如：အခုဘဲသွားမယ်။

7. ပြပွဲသွားကြည့်တာဘဲ၊ အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စလုပ်တာမဟုတ်

ဘူး။ 不过是去看展览，又不是干什么重要的事情。言下之意稍为晚点也没关系。这里的ဘဲ是语气助词，表示强调，相当于汉语中的“仅仅”，“不过是”。故此处第一句的意思为：“不过是去看展览”，并不是去干什么重要的事情。所以用不着如此慌张，即使晚一点也没什么关系。

8. ကိစ္စမရှိဘူး။ 原义为没有事情，转意表示“不要紧，不用顾虑”与汉语常用的“没事儿”相近。

9. မဟုတ်ဘူးလေ။ 表示不赞成，不同意对方的意思。相当于汉语的“那怎么行呢？”“不……”

10. 反义疑问句：用反问的形式来表示否定的意思是一种常见的形式。如：ဘယ်ကောင်လေးလဲ။ 怎么会好呢？（意即：多不好啊！）

ဘယ်သိမလဲ။ 谁知道？（意即：不知道）

ဘယ်သဘောတူမလဲ။

怎么会同意呢？（意即：不同意）

အချိန်မီမသွား ယင်ဘယ်တောင် မလဲ။

不按时到达多不好啊！

11. တောင် 语气助词，表示强调意思，相当汉语中的“甚至”，“连”。它可以放在许多句子成份之后，表示强调语气。书面语中常用“ဝင်”。例如：

〔强调主语〕 လိပ်တောင် ရောက်ပီ၊ ယုန်ကမ ရောက် သေး ဘူး

လား။ 连乌龟都到了，怎么兔子还没到呢？

သူတောင် မသိဘူး၊ ကျနော်ဘယ်သိမလဲ။

连他都不知道，我怎么会知道呢？

〔强调宾语〕 ဒါကို တောင် မသိဘူး လား။ 连这个也不知道呀？

သူ့ကို တောင် မပေးဘူး လား။ 连他也不给呀？

သင်ခန်းစာကို တောင် ဖတ်ပြီး ပြီ။

连第六课也看完了。

〔强调状语〕 ကျနော်တို့အခန်းမှာ တောင် ရှိတယ်။

就连我们房间里也有。

တရုတ်ပြည် မြောက်ပိုင်း မှာ တောင် စပါး စိုက်

နေပြီ။ 连中国北方地区都在种植水稻了。

12. အေး 感叹词，用在句子最前头，表示对对方的允诺和同意。

例如：အေး၊ ကောင်းပါတယ်။ 嗯！好的。

အေး၊ ငါသဘောတူပါတယ်။ 好，我同意。

အေး၊ အေး၊ သွား၊ သွား။ 嗯，去吧！去吧！

13. တင် 感叹词。用在句首，有不同的语调，表示不同的意思。在本课表示询问的意思，语调向上升。例如：

တင်-ဘာ ပြောတယ်။ 嗯？你说什么？

တင်-ဘယ် နှစ် နာရီလို့ ဖြစ်လဲ။ 啊？几点了？

14. တာ 感叹词。用在句首，表示埋怨、不耐烦或不满意的意思。例如：

တာ-စောပါသေးတယ်။ 哎呀，还早着呢！

တာ-မလုပ်နဲ့ဗျာ။ 哎，别这样干！

တာ-ဒုက္ခပါဘဲ။ 哎，糟糕！

15. အင် 感叹词，用在句首，表示对事物深有感触或若有所悟。例如：

အင်-တောင်းပါတယ်။ 嗯！不错！

အင်-အခုမှ ဘာ ပေါက်လာတယ်။

嗯，现在才明白了。

16. ရွှဲ (书)，လို့ (口) 连词，用在主从复句中表示原因的从句后。例如：

ဆောင်း ရာသီဖြစ်လို့ မိုး စင် စင် မလင်း သေးချေ။ 因为是冬季，所以天还没亮。

နေမကောင်း ရွှဲ ၊ ရက် လောက ကျောင်း ပျက်ခဲ့ရသည်။ 因为身体不好，旷了两天课。

နား မလည် သေး လို့ ဆရာ့ ကို သွား မေး မယ်။

因为还没弄懂，所以要去问问老师。

မိုး ရွာလှလမ်း ချောသည်။ 下雨后路很滑。

17. ဝှဲ 语气助词，书面语形式与口语形式相同。可以用在各种句子成分之后表示一种强调语气。相当于汉语中的“才”。例如：

၅ နာရီမှ လာမယ်။ 五点才来。

ဒါမှ ကောင်းတယ်။ 只有这样才好呢!

သူ့ကိုမှ မေးမယ်။ 只有他，我才问呢!

မှ 用在动词后，在复合句中也可作连词用，表示前面分句为条件，组成条件复句。例如：

ရေချိုးပြီးမှ သွားမယ်။ 洗完澡才去。

သူလာမှ ကျနော်တို့ ဆွေးနွေးမယ်။

他来咱们才讨论。

ဆရာဝန် ပြောပြီးမှ ကျနော်နားလည်သဘောပေါက်လာတယ်။ 老师讲解之后，我才弄明白。

ခင်ဒုား သဘောတူမှ ကျနော် ပြောပြမယ်။

你同意之后，我才给你讲。

18. မှ .... အထိ 习用形式。表示从某一时间、地点开始，一直延续到某一时间、地点为止的一个范围中干了什么事情。

例如： ဣန်တော်သည် အိမ်မှ ကျောင်း အထိလမ်း ဈေးဝက်

သွားသည်။ 我从家步行到学校。

ပီကင်း မို့မှ ရန်ကင်း မို့ အထိတယ် လောက်ကြာရတာ။

စီးရမလဲ။ 从北京乘车到上海要多久？

ဣန်တော် ၆ နှစ်မှ ၁၀ နှစ်အထိ ငါ့ ငြိစွင် ခံနေသည်။

我从6岁到10岁一直住在这座城市里。

နံနက် ၅ နာရီမှ ည ၆ နာရီအထိ ဖွင့်သည်။

从早上5点一直开到下午6点钟。

လေ့ကျင့်ခန်း

1. 仿照下列例句进行问答:

(1) ဘယ်နှစ်နာရီထိုး ပြီလဲ။

၅ နာရီထိုး ပြီ။

1:00 , 2:00 , 3:00 , 4:00 .....12:00

1:15 , 2:15 , 3:15 , 4:15 .....12:15

1:30 , 2:30 , 3:30 .....12:30

1:45 , 2:45 , 3:45 .....12:45

(2) ဘယ်အချိန်ရှိပြီလဲ။

၃ နာရီ ၁၂ မိနစ်ရှိပြီ။

3:13 , 4:27 , 2:19 , 8:26 , 9:40 , 5:20

10:16 , 12:28 , 6:53 , 1:33 , 7:07 , 1:38

(3) ၅ နာရီထိုး ပြီလား။

၅ နာရီမထိုး ယေးဘူး။

1:00 , 3:00 , 6:00 , 12:00 , 4:00 , 2:00

7:00 , 8:00 , 11:00 , 9:00 , 5:00 , 10:00

(4) ၆ နာရီခွဲပြီလား။

၆ နာရီမခွဲ ယေးဘူး။

5:27 , 4:23 , 3:26 , 2:29 , 1:21 , 8:28

(5) ၃ နာရီထိုး ဘို့ဘယ်နှစ်မိနစ်လို့ ယေး သလဲ။

၃ နာရီထိုး ဘို့ ၁၅ မိနစ်လို့ ယေး တယ်။

1:56 , 2:38 , 3:47 , 12:54 , 4:38 , 5:30
6:44 , 7:39 , 8:41 , 9:52 , 10:30 , 11:59

(6) ဝနဝရီထိုး ဘို့ဘယ်နှစ်မိနစ်လို သေး သလဲ။

ဝမိနစ်ဘဲလို တော့တယ်။

2:59 , 3:46 , 4:53 , 5:58 , 7:45

8:54 , 9:51 , 10:55 , 11:52 , 12:49

2. 将下列汉语译成缅甸语:

几点了?

十二点, 一点五十五分, 七点二十四分, 两点差三分,
四点半了, 六点还差一刻, 九点只差一分了, 十一点半,
七点一刻, 七点差一刻, 十二点半, 九点整,
四点三刻, 五点零五分, 五点差六分, 二十四点整,
十二点三十七分, 十点十分, 十一点十一分, 十点半。

3. 将下列句子译成缅文:

①会议在2点整开。

②火车在六点五十五分到。

③汽车三点十五分来。

④八点半上课。

⑤九点四十五分敲下课铃。

⑥星期一的历史课下午3点上。

⑦每天下午四点一刻去锻炼。

⑧昨天六点十八分才到他家。